

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndob/32/2024
Identifikačné číslo spisu:	6124261306
Dátum vydania rozhodnutia:	30.01.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Soňa Pekarčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6124261306.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej, v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, zastúpenej advokátom JUDr. Felixom Neupauerom, Bratislava, Dvořákovo nábrežie 8/A, proti žalovanej obchodnej spoločnosti Production trade s.r.o., Bratislava, Gusevova 1427/26, IČO: 51 439 689, o zaplatenie 237 eur s príslušenstvom, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením veci, takto

rozhodol:

Príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu je Mestský súd Bratislava III.

Odôvodnenie

1. Žalobou podanou na Okresnom súde Banská Bystrica dňa 2. apríla 2024 sa žalobkyňa domáhala voči žalovanej zaplatenia sumy 237 eur s príslušenstvom, titulom zaplatenia poistného z uzatvorenej poistnej zmluvy, v súlade s § 11 ods. 11 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon o PZP“). Okresný súd Banská Bystrica prípisom zo dňa 4. apríla 2024 postúpil spor Mestskému súdu Bratislava III, ako súdu kauzálnu príslušnému na prejednanie a rozhodnutie predmetného obchodnoprávneho sporu /§ 22 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)/. Postúpenie sporu dôvodil tým, že Okresný súd Banská Bystrica nie je podľa § 15 ods. 1 a § 22 CSP v spore kauzálnu príslušným súdom, pretože sa jedná o obchodnoprávny spor podľa § 261 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej aj „ObZ“) a žalovaná má sídlo v obvode Krajského súdu v Bratislave. Kauzálnu príslušným súdom je podľa citovaných ustanovení CSP Mestský súd Bratislava III.

2. Mestský súd Bratislava III s postúpením sporu nesúhlasil a postupom podľa § 43 ods. 2 CSP predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“ alebo „najvyšší súd“) na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením veci z dôvodu, že vecne a miestne príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie danej veci je Mestský súd Bratislava IV. Poukázal na povahu predmetného sporu, pričom je názoru, že sa nejedná o obchodnoprávny spor, ale o spor občianskoprávny, pretože

medzi žalobkyňou a žalovanou neexistuje žiadny obchodný záväzkový vzťah, či už relatívny podľa § 261 ods. 1 a 2 ObZ, absolútny podľa § 261 ods. 6 ObZ alebo fakultatívny podľa § 262 ObZ a zároveň konanie nevyplyva z prvej alebo druhej časti ObZ. Jedná sa o občianskoprávny spor nesúvisiaci s podnikateľskou činnosťou jeho strán. Podľa Mestského súdu Bratislava III, vzťah medzi žalobkyňou a žalovanou je založený zmluvou o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Obaja účastníci zmluvného vzťahu sú podnikateľmi podľa § 2 ods. 2 písm. a), b) ObZ, avšak poisťná zmluva pre povinné zmluvné poistenie bola uzavretá v zmysle § 788 a nasledujúcich zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“). Navyše, uplatnený nárok na poistné sa netýka podnikateľskej činnosti strán sporu, vyplýva zo zákona o PZP, prejednávany spor preto nemá povahu obchodnoprávneho sporu ale sporu občianskoprávneho a v súlade s § 12 ods. 2 CSP, na konanie vo veci je vecne a miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV. V danej súvislosti predkladajúci súd poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 24. januára 2024 sp. zn. 8Ndc/22/2023, ktoré riešilo regres poisťovne voči poistenému - podnikateľovi, pričom vzťah medzi žalobkyňou a žalovanou bol založený zmluvou o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Síce obaja účastníci zmluvného vzťahu boli podnikateľmi podľa § 2 ods. 2 písm. a) ObZ, flotilová poisťná zmluva pre povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla bola uzavretá v zmysle § 788 a nasledujúcich OZ a podľa čl. I ods. 2 danej zmluvy, poistenie zodpovednosti sa preto riadilo príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Uplatnený regresný nárok sa netýkal podnikateľskej činnosti strán sporu, keďže vyplýval zo zákona o PZP, posudzovaný spor preto nemal povahu obchodnoprávneho vzťahu.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Mestskému súdu Bratislava III podľa ust. § 43 ods. 2 CSP preskúmal vec a dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením veci Okresným súdom Banská Bystrica nie je dôvodný.

4. Podľa ust. § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

5. Podľa ust. § 40 CSP v znení účinnom od 1. júla 2023, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

6. Podľa ust. § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

7. Podľa ust. § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

8. Podľa ust. § 12 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa ust. § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

10. Podľa ust. § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

11. Podľa ust. § 22 písm. a) CSP (v znení účinnom od 1. júna 2023), na konanie v obchodnoprávných

sporoch je príslušný Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave.

12. Podľa ust. § 3 ods. 2 písm. a) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sídlach a obvodoch súdov“), sídlom Krajského súdu v Bratislave je mesto Bratislava a jeho obvod tvoria aj obvody mestských súdov podľa § 2 ods. 1 až 4 zákona.

13. Z obsahu žaloby vyplýva, že v predmetnom spore sa žalobkyňa (obchodná spoločnosť) domáha voči žalovanej (obchodnej spoločnosti) zaplata sumy 237 eur s príslušenstvom, titulom zaplata poistného z uzatvorenej poistnej zmluvy v súlade s § 11 ods. 11 zákona o PZP. Žalovaný nárok sa týka posledného poistného obdobia Poistnej zmluvy v trvaní od 24. apríla 2022 do 24. apríla 2023.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na uvedené konštatuje, že pre rozhodnutie predmetného sporu o príslušnosť bolo zásadné vyriešiť otázku povahy tohto sporu. Pre zodpovedanie otázky, či základom sporu je záväzkový vzťah majúci obchodný charakter a jedná sa o obchodnoprávny spor alebo, či ide naopak o spor občianskoprávny, je potrebné skúmať povahu subjektov daného vzťahu a tiež povahu záväzkového vzťahu. Z pohľadu subjektov záväzkového vzťahu, ktorého sa predmetný spor týka, žalobkyňa a zároveň poisťovateľ z poistnej zmluvy je právnickou osobou, ktorú je v zmysle § 2 ods. 2 písm. a) ObZ možné považovať za podnikateľa. Rovnako žalovaná, ktorá je poisťníkom z poistnej zmluvy, je právnickou osobou zapísanou v obchodnom registri a v zmysle § 2 ods. 2 písm. a) ObZ je podnikateľom. V súlade s § 261 ods. 1 ObZ tak ide o záväzkový vzťah medzi dvoma podnikateľmi.

15. Najvyšší súd poukazuje, že pre určenie príslušnosti súdu je vždy významný obsah žaloby, ktorý formuluje žalobca, a teda i to akej súdnej ochrany sa dovoľáva. Pri posúdení charakteru záväzkového vzťahu najvyšší súd vychádzal zo skutočností vyplývajúcich zo žaloby a pripojených príloh. Čo sa týka otázky, či medzi stranami sporu ide o záväzkový vzťah týkajúci sa ich podnikateľskej činnosti, najvyšší súd konštatuje, že žalobkyňa je poisťovňou, ktorá v rámci predmetu svojej činnosti poskytuje poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Uzatvorenie danej poistnej zmluvy tak nepochybne spadalo pod podnikateľskú činnosť žalobkyne. Obsah žaloby ďalej naznačuje, že keďže poistnú zmluvu ako poisťník uzatvorila samotná spoločnosť, nepochybne automobil využíva v súvislosti s výkonom jej podnikateľskej činnosti a teda poistnú zmluvu ako držiteľ vozidla uzatvárala so žalobkyňou za účelom zabezpečenia svojej podnikateľskej činnosti.

Najvyšší súd zdôrazňuje, že v spore o určenie súdu príslušného na konanie nejde o prejudikovanie meritorneho rozhodnutia vo veci samej, ale o skutočnosti odôvodňujúce určenie príslušnosti ako podmienky konania všeobecného súdu. Samotné vyhodnotenie vzťahu medzi stranami sporu je vecou rozhodnutia samotného súdu na základe dôkazných tvrdení a preukázaní prostredníctvom procesného útoku a procesnej obrany.

16. Aj napriek osobitnej právnej úprave poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zákone o PZP, uvedená právna úprava nevylučuje aplikáciu všeobecnej právnej úpravy pre vzťahy medzi podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti, obsiahnutú v Obchodnom zákonníku a rovnako ani subsidiárnu aplikáciu predpisov občianskeho práva (§ 1 ods. 2 ObZ) v otázkach, ktoré nie je možné riešiť podľa noriem obsiahnutých v ObZ.

17. Pokiaľ Mestský súd Bratislava III svoju argumentáciu v nesúhlase s postúpením veci oprel o právne závery uvedené v uznesení najvyššieho súdu zo dňa 24. januára 2024 sp. zn. 8Ndc/22/2023, najvyšší súd v danom smere poznamenáva, že v prejednávacom spore je posudzovaná iná otázka než tá, ktorá bola skúmaná v zmienenom rozhodnutí. V uvedenom rozhodnutí najvyšší súd posudzoval regresný nárok poisťovateľa v zmysle § 12 ods. 1 písm. a) zákona o PZP, premetom konania teda nebolo zaplata dlžného poistného, ako je tomu v prejednávacom spore.

18. Vychádzajúc z uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v prejednávacom obchodnoprávnom spore je v zmysle § 22 písm. a) CSP v znení účinnom od 1. júna 2023 v spojení s §

13, § 15 CSP a § 3 ods. 2 písm. a) zákona o sídlach a obvodoch súdov, kauzálnе príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu Mestský súd Bratislava III, a to s ohľadom na skutočnosť, že žalovaná je právnickou osobou s adresou sídla v obvode mestských súdov podľa § 2 ods. 1 až 4 uvedeného zákona, ktoré spadajú do obvodu Krajského súdu v Bratislave.

19. Nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením veci Okresným súdom Banská Bystrica nie je dôvodný, keďže na konanie v danom obchodnoprávnom spore je kauzálnе príslušný Mestský súd Bratislava III.

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.